

Szakmai beszámoló a Budapesti Filharmóniai Társaság 2019. évi tevékenységéről

1. A Filharmóniai Társaság bemutatása

A Budapesti Filharmóniai Társaságot 1853-ben Erkel Ferenc indította útjára hazánk első szimfonikus zenekaraként. Az elmúlt években az öt fős elnökség által irányított, egyesület formában működő szervezetünk már nem csak szimfonikus zenekarként van jelen a magyar kultúrában, hanem tevékenységi körébe új irányokat jelölt meg, melyek meggyőződésünk szerint méltó Erkel Ferenc szellemiségéhez.

A Filharmóniai Társaság tagsága az elmúlt 167 évben a legmagasabb színvonalon szolgálta a magyar kultúra ügyét, és feladatunk elődeink munkáját a mai kor kihívásaira reflektálva folytatni.

Ezért a nagyzenekari formáció mellett számos kamarazenei koncertet szerveztünk a 2019-es évben, és új ifjúsági programjainkkal segítjük az új generációt a kultúra megértésében.

2. A 2019. évi művészeti tevékenységünk – kamarazenei koncertek

Egy magasan képzett zenekari zenész számára – és a tagságunk, akik mind az Operaház muzsikusai, mindenképpen ide sorolandók – elengedhetetlen, hogy a mindennapi munka mellett szaktudását a kamarazenei tevékenységével folyamatosan frissen tartsa. Kamarakonzerteket rendszeresen szervezett a Budapesti Filharmóniai Társaság az elmúlt években is, mi ezt a kezdeményezést különböző helyszíneken folytattuk tovább.

Kamarakonzertjeink egyik legfontosabb helyszíne az **Óbudai Társaskör, ahol 6 alkalommal tartottunk hangversenyt.** A koncertek során versekkel kombináljuk a zenei élményt. Minden koncertünkön kiemelt szerepet kap a narráció, mely a művek mélyebb megértését segíti. Az Óbudai Társaskörben Tóth Endre zenetörténész az estek házigazdája.

2018-ban kezdődött rendszeres koncertsorozatunk **Martonvásáron** a Brunszvik-kastély épületében. 2019 februárjában megnyílt a park területén az **Agroverzum Tudományos Élményközpont,** melynek díszterme adott otthont havonta megrendezésre kerülő hangversenyeinknek. A **10 alkalmas sorozaton** Mona Dániel fiatal zenetörténész vállalta a műsorvezetői szerepet, aki szórakoztató narrációival gyakorlatilag új műfajt teremtett a komolyzenei piacon.

3. nagyzenekari koncertek

2019. március 12.

Hegedűs Endre és a Filharmóniai Társaság közös koncertje

Első ízben álltunk közösen színpadra Hegedűs Endre Liszt-díjas zongoraművésszel a Zeneakadémia színpadán Ménesi Gergely vezényletével, de a koncert sikerén felbuzdulva várhatóan együttműködésünket folytatni fogjuk. A hangversenyről a Bartók Rádió készített felvételt.

2019. március 24.

Avgust Ipavec: Elfelejtett szenvedés (Ljubljana, Cankarjev Dom)

2018 nyarán érkezett hozzánk a megkeresés, hogy vegyünk részt **Avgust Ipavec: Elfelejtett szenvedés** című szimfonikus költeményének bemutatóján Ljubljanában.

A zenemű az **I. világháborúban zajló isonzói csaták borzalmait zenésíti meg**, és minden szenvedő nemzethez szól, amely úgy fejeződik ki, hogy egyes részeiben a szlovén nyelven kívül az olasz, a német, a magyar és az orosz nyelven is felhangoznak prózai részletek a korabeli katonák leveleiből. Így válik személyessé a közel másfél millió katona tragédiája. A hangversenyre **március 24-én került sor Szlovénia legnagyobb koncerttermében a Cankarjev Domban**, közel 1400 néző előtt, és 250 művész közreműködésével.

2019. június 15.

Hymnus 175 – ünnepi hangversenyek a Nemzeti Múzeum dísztermében

A Kölcsey Ferenc **Hymnus** című **versének megzenésítésére kiírt pályázat** egyöntetű döntését az egykori bíráló bizottság – melynek tagja volt többek között Vörösmarty Mihály is - **1844. június 15-én hozta meg; ezt a napot tekintjük nemzeti fohászunk születésének**. Az Erkel Ferenc Társaság, és az ugyancsak Erkel által 1853-ban útjára indított Budapesti Filharmóniai Társaság célul tűzte ki, hogy a 175. évfordulón, 2019. június 15-én a Magyar Nemzeti Múzeumban méltóképpen emlékezik meg legfőbb zenei szimbólumunkról. Az Erkel Ferenc Társaság elnöke Erkel Ferenc szépunokájaként mintegy negyed százada kutatja a Hymnus keletkezésének történetét, melynek eredményeképpen került elő öt további pályamű az 1844-es pályázatból, szerzőik azonban máig sem minden esetben beazonosíthatóak.

Az eredetileg tervezett egy koncert helyett a nagy érdeklődésre tekintettel két hangversenyt rendeztünk, és a főpróbát is nyilvánossá kellett tennünk. Az ünnepi hangversenyeken Erkel Ferenc *Ünnepi nyitánya*, ismert operarészletei, valamint a *Magyar Cantate* című műve mellett bemutattuk a Hymnus megzenésítésére kiírt pályázat kapcsán felfedezett többi pályaművet is. A koncerteken Medveczky Ádám Kossuth-díjas karmester, valamint Somogyváry Ákos karnagy vezényelt, Kölcsey költeményét Oberfrank Pál Érdemes művész,

Jászai Mari-díjas színművész adta elő. A hangversenyeken Becze Szilvia zenetörténeti kalauzolásával mutattuk meg a Hymnus keletkezésének körülményeit, a kor sajátosságait, a Nemzeti Múzeum különleges szerepét, és a Filharmóniai Társaság alakulásának előzményeit. Ezek a hangversenyek nyitányai lettek egy rendezvénysorozatnak, mely egy éven át állítja fókuszba a Hymnus keletkezésének történetét.

2019. december 1.

BFTZ 166 – Pesti Vigadó

A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának első koncertje 1853 november 20-án került megrendezésre Erkel Ferenc vezényletével. Ennek tiszteletére minden évben emlékkoncertet szervezünk.

2019. december 1-én, a Pesti Vigadóban ünnepeltük meg a Társaság alapításának 166. évfordulóját. A Vigadó az 1865-ös nyitástól kezdve az I. világháborúig a Társaság otthona volt. A koncertek nagy része itt zajlott, és számtalan kultúrtörténeti jelentőségű koncertnek volt a helyszíne. Ünnepi hangversenyünk Dénes István vezényletével, Kállai Ernő, Junior Prima díjas hegedűművész, és Fejes Krisztina zongoraművész közreműködésével, élő online közvetítéssel valósult meg.

A korábbi hagyományhoz visszatérve szeretnénk részese lenne a hazai kultúra gyarapodásának is. Ennek jegyében 2019-től minden emlékkoncertre kortárs mű megírását is megrendeljük. Ebben az évben Vajda János írt számunkra egy ünnepi nyitányt, melyet a koncerten mutatunk be. A műsor további részében Liszt, Dohnányi, Bartók művek hangoztak el. Műsorunkban a klasszikus zene történetének legfontosabb magyar alakjait idéztük meg, akik személyiségükkel, művészetükkel jelentősen gyarapították hazánk kultúráját.

Az elmúlt években a közönség részéről tapasztalt érdeklődés egyértelművé tette számunkra, hogy a Filharmóniai Társaságnak továbbra is helye van a magyar kultúrában. Az online közvetítés által 12.000 néző értesült a koncertről, és több százan csatlakoztak az élő adásra.

Külföldi turnék

2019 nyarán Mozart: *A varázsfuvola* című műve Szentmargitbánya (St. Margarethen) kőfejtőjének szabadtéri színpadán együttesünk közreműködésével valósulhatott meg Karsten Januschke karmester vezényletével. A heteken át tartó előadásorozatnak összesen közel 80.000 nézője volt.

2019. decemberében együttesünk első kínai turnéja is létrejött, 13 koncerten összesen hozzávetőleg 30.000 néző ismerhette meg hazánk zenei kultúráját, muzikusaink páratlan felkészültségét.

Közterületi koncertek

Társaságunk szervezője és lebonyolítója lett az egész nyáron át zajló **Zenélő Budapest rendezvénytársaság**, mely a Miniszterelnökség finanszírozásával, a BFTK koordinációjával valósult meg. Közel 450 minikoncert jött létre a legfontosabb turisztikai helyszíneken. A sorozat célja, hogy az ide látogató külföldiek figyelmét ráirányítsa, hogy műemlékeink mellett Budapest egyedülálló kulturális sokszínűsége is figyelemre méltó.

Hagyományteremtő módon első ízben valósult meg a **Művészetek Sugárútja** című rendezvénytársaság 2019 októberében az Andrassy úton, mely során flashmob minikoncertekkel, egyedi köztéri képzőművészeti alkotásokkal, és a rendezvény zárásaként a Kodály köröndön egy különleges szabadtéri kórustalálkozóval mutatták meg a szervezők, milyen izgalmas kulturális élet vesz körül minket Budapesten. A rendezvénytársaságban megvalósuló szabadtéri koncertek megszervezése Társaságunkra hárult, és bízunk benne, hogy a jövőben számos alkalommal lesz lehetőségünk hasonló rendezvények lebonyolítására.

Ifjúsági sorozatok

Az év elején, január-február hónapban mutattuk be több iskolában az NKA támogatásával a „Magyarnak lenni..” című ifjúsági előadásunkat, melyet 7-es korosztálynak hoztunk létre. A programsorozat sikerén felbuzdulva novemberben újabb előadásokat szerveztünk, és a nyár folyamán a 4-es korosztálynak összeállított „Kezdetben vala a zene..” című programunk első előadásai is megvalósultak.

A Budapesti Filharmóniai Társaság is pályázott a Lázár Ervin Programsorozatba lebonyolító szervezetként, megtiszteltetésnek vettük hogy mindkét előadásunk országos szinten lett elérhető minden iskola számára. December folyamán érkeztek a felkérések a tankerületek részéről és az érdeklődés minden várakozáson felüli volt. Országosan a két előadás összesen 90.000 gyerekhez jut el 2020-ban, és közel 1000 előadás megszervezése, lebonyolítása várt ránk januártól.

4. Gazdálkodás

4.1. Kiadások

A zenekar folyamatos működési költségeinek összetétele:

- a próbaterem, az iroda, valamint a kottatár használatával kapcsolatos költségek
- a zenekari próbák és koncertek szervezését, valamint egyéb, a zenekart érintő események szervezését és lebonyolítását, valamint az adminisztrációs feladatokat ellátó menedzsment díjazása

- banki és könyvelési szolgáltatások költsége.

További kiadásaink legnagyobb részét a művészeti tevékenységgel kapcsolatos tiszteletdíjak teszik ki. Ezen felül elengedhetetlen, hogy a forrásaink egy részét hirdetésre, marketingcélokra használjuk fel.

Az elmúlt évtizedekben a Filharmóniai Társaságnak az Operaház biztosított próbatermet, valamint irodahelyiséget, és a kottatár elhelyezésére alkalmas területet térítésmentesen. 2017 végén az együttműködés lezárult, az iroda költöztetése mellett új helyet kellett keresnünk a felbecsülhetetlen értékeket tartalmazó kottatárunknak is, valamint gondoskodnunk kellett műtárgyaink biztonságos elhelyezéséről és őrzéséről. Ezek - a zenekar életében lényeges - változások a költségvetésünk szerkezetében is változásokat eredményeztek. 2018 nyarán a legfontosabb dokumentumok a Zenetudományi Intézet gondozásába kerültek, a dokumentumokat feldolgozása 2020-ra várható Laskai Anna zenetörténész irányításával.

4.2. Egyéb működési bevételek

A Társaság művészeti tevékenységéből származó egyéb jelentős bevételünk a forgalmazási bevétel, valamint a kottakölcsönzési díj.

4.3. Kapott támogatások

A saját bevételek mellett a működésünkhöz szükséges további forrást költségvetési támogatások biztosítják. A 2019-ben eredményesen pályáztunk az Emberi Erőforrások Minisztériumához, a Nemzeti Kulturális Alaphoz és a Magyar Művészeti Akadémiához.

Pályázati támogatások

A 2019-ben elnyert pályázati támogatások:

Támogató	Pályázati program	Elnyert támogatás
EMMI	Működési pályázat	10.000.000 Ft
EMMI	Hymnus 175 rendezvénysorozat	30.000.000 Ft
MMA	A 166 éves Filharmóniai Társaság jubileumi koncertje	300.000 Ft
EMMI	2019 évi programok megvalósítására elnyert támogatás	25.000.000 Ft
EMMI	Előadó-művészeti többlettámogatás	31.600.000 Ft
EMMI	Beethoven 2020 fesztivál, Martonvásár	5.000.000 Ft

NKA	Kamarazenei koncertek támogatása	600.000 Ft
NKA	Kortárs zenei mű bemutatása	1.600.000 Ft

5. PR- marketing tevékenységünk

Az év során Facebook követőink száma látványosan növekedett. 2019-ben a korábbiakhoz képest jelentősen növeltük a média jelenlétünket is, nagyobb koncertjeinket jelentés PR aktivitás kísérte. Több hírportállal stratégiai együttműködés alakult ki.

6. Összefoglalás

Az elmúlt évben összesen 3 nagyzenekar koncertet adtunk Budapesten, 30 koncertet külföldön, 20 kamarakonzertet hoztunk létre, közel 500 ingyenes közterületi minikoncert szervezésében vettünk részt, és 24 ifjúsági előadást tartottunk. A Lázár Ervin Program sikere lehetővé teszi számunkra, hogy meghatározó élményt adjunk a jövő generációjának, és így méltóképpen tudjuk folytatni a munkát, melyet 166 éve a Társaság végez hazánk kultúrájáért.

Budapest, 2020. március 10.

Tóth László
elnök